

Věc C-314/19

**Shrnutí žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce podle článku 98 odst. 1
jednacího řádu Soudního dvora****Datum podání:**

16. duben 2019

Předkládající soud:

Tribunal Superior de Justicia de Castilla-La Mancha (Španělsko)

Datum předkládacího rozhodnutí:

12. březen 2019

Žalobkyně:

R.C.C.

Žalovaná:

M.O.L.

Předmět původního řízení

Žaloba z důvodu propuštění zaměstnankyně notářského úřadu.

Předmět a právní základ předběžné otázky

Určit, zda se směrnice Rady 2001/23/ES ze dne 12. března 2001 o sblížení právních předpisů členských států týkajících se zachování práv zaměstnanců v případě převodů podniků, závodů nebo částí podniků nebo závodů vztahuje na zaměstnankyni notářského úřadu.

Právním základem je článek 267 SFEU.

Předběžná otázka

Vztahuje se článek 1 odst. 1 písm. a) směrnice [Rady] 2001/23/[ES ze dne 12. března 2001 o sblížení právních předpisů členských států týkajících se zachování práv zaměstnanců v případě převodů podniků, závodů nebo částí

podniků nebo závodů], a tudíž obsah této směrnice na situaci, kdy osoba pověřená notářským úřadem, úřední osoba, která je zároveň soukromým zaměstnavatelem zaměstnanců vykonávajících pro ni pracovní činnost, přičemž tento vztah je upraven obecnými pracovní právními předpisy a odvětvovou kolektivní smlouvou jako pracovní poměr u zaměstnavatele, nahradí jinou předchozí osobu pověřenou notářským úřadem, která přestala vykonávat svoji činnost, převezme její agendu a nadále vykonává činnost na stejném pracovišti, s tím stejným zázemím a převezme zaměstnance, kteří vykonávali činnost pro předchozího notáře, osobu pověřenou notářským úřadem, na základě pracovní právního vztahu?

Uplatňovaná ustanovení unijního práva

Směrnice Rady 2001/23/ES ze dne 12. března 2001 o sbližování právních předpisů členských států týkajících se zachování práv zaměstnanců v případě převodů podniků, závodů nebo částí podniků nebo závodů. Článek 1 odst. 1 písm. a).

Uplatňované vnitrostátní právní předpisy

- Ley de 28 de mayo 1862, *Orgánica del Notariado* (organický zákon ze dne 28. května 1862 o notářích a jejich činnosti)

Článek 1: „Notář je úřední osobou oprávněnou osvědčovat v souladu se zákony smlouvy a jiné mimosoudní písemnosti.

V celé zemi existuje jen jedna kategorie těchto osob.“

- Decreto de 2 de junio de 1944 por el que se aprueba con carácter definitivo el Reglamento de la organización y régimen del Notariado (dekret ze dne 2. června 1944, kterým se s konečnou platností schvaluje nařízení o uspořádání a pravidlech týkajících se notářů a notářské činnosti) ve znění Real Decreto 457/2007, de 19 de enero (královský dekret 457/2007 ze dne 19. ledna) a Real Decreto 140/2015, de 6 de marzo, sobre demarcación notarial (královský dekret 140/2015 ze dne 6. března o notářských obvodech).

Článek 69: „[Veřejným úřadem se rozumí] soubor osobních a věcných prostředků určených k plnění uvedeného účelu [notářské veřejné funkce].“

Článek 272: „Notářská agenda zahrnuje veřejné listiny a jiné listiny zařazované každoročně do této agendy [...].“

- Estatuto de los Trabajadores (Zákoník práce)

Článek 44

„1. Převod podniku, závodu nebo samostatné výrobní jednotky podniku nevede automaticky k ukončení pracovních poměrů; na nového

zaměstnavatele přechází práva a povinnosti předchozího zaměstnavatele v rámci pracovní smlouvy a sociálního zabezpečení, včetně závazků souvisejících s důchodovým pojištěním, za podmínek stanovených zvláštními právními předpisy, a obecně veškeré závazky v oblasti doplňkového sociálního zabezpečení, které na sebe vzal převodce.

2. Pro účely tohoto článku se právním nástupnictvím podniku rozumí převod hospodářské jednotky, která si zachovává svou identitu, považované za organizované seskupení prostředků, jehož cílem je vykonávat hospodářskou činnost jako činnost hlavní nebo doplňkovou.“

Článek 51 odst. 1: „Pro účely tohoto zákona se hromadným propouštěním rozumí ukončení pracovních smluv založené na hospodářských, technických, organizačních nebo výrobních důvodech [...]“

Článek 52 písm. c): „[Pracovní smlouva může být ukončena] z objektivních důvodů, pokud nastává jeden z důvodů stanovených v čl. 51 odst. 1 a ukončení se týká menšího počtu [zaměstnanců], než je uveden v tomto ustanovení.“

Článek 53

„Přijetí dohody o ukončení pracovní smlouvy na základě předchozího článku je podmíněno dodržením následujících podmínek:

- a) písemné oznámení důvodů propuštění zaměstnanci;
- b) zaplacení zaměstnanci současně s předáním písemného oznámení odstupného, jehož výše odpovídá 20 dnům za každý odpracovaný rok, přičemž období kratší než jeden rok jsou zohledňována poměrně na základě odpracovaných měsíců, přičemž celková částka nemůže přesáhnout výši 12 měsíčních plateb.“

Článek 56

„1. V případě rozhodnutí o neoprávněnosti propuštění má zaměstnavatel ve lhůtě 5 dnů od doručení rozsudku na výběr mezi opětovným zařazením zaměstnance a vyplacením odstupného ve výši 33 dnů mzdy za každý odpracovaný rok, přičemž období kratší než jeden rok jsou zohledňována poměrně na základě odpracovaných měsíců, a to až do maximální výše 24 měsíčních plateb. Zvolení možnosti odstupného znamená ukončení pracovní smlouvy, jež je účinné ke dni skutečného ukončení výkonu práce.“

- Convenio Colectivo para empleados de notariás del Colegio notarial de Albacete (derogado en 2010) (kolektivní smlouva pro zaměstnance notářských úřadů Notářské komory v Albacate) (zrušená v roce 2010)

Článek 16: „Pracovní poměr se přerušuje a končí z důvodů stanovených v člancích 45 a 49 zákoníku práce.

Notář, který převezme notářský úřad jako osoba pověřená notářským úřadem, však vstoupí do pracovněprávních vztahů svého předchůdce, jestliže to dovolují platné právní předpisy, nebo musí odškodnit jednoho nebo více zaměstnanců, se kterými neuzavře pracovní poměr, způsobem, který pro daný předpis stanoví právní předpisy.

[...].“

- Convenio colectivo estatal de notarios y personal empleado (státní kolektivní smlouva notářů a notářských zaměstnanců) (BOE ze dne 23. srpna 2010)

Článek 55: „V případě ukončení pracovního poměru z důvodu přeřazení notáře nebo jeho pracovního volna z osobních důvodů má zaměstnanec nárok na odstupné stanovené v té době platnými právními předpisy pro případ přeřazení nebo ukončení pracovního poměru z objektivních důvodů [které je v současné době stanoveno na 20 dní mzdy za každý odpracovaný rok, přičemž období kratší než jeden rok jsou zohledňována poměrně na základě odpracovaných měsíců a celková částka nesmí přesáhnout výši 12 měsíčních plateb, v souladu s čl. 40 odst. 1 nebo čl. 52 písm. c) zákoníku práce], a to v závislosti na době, kterou tento zaměstnanec skutečně odpracoval u uvedeného notáře, který končí svoji činnost. Nárok na odstupné nevznikne, pokud nastane některá z následujících situací:

V případě dohody mezi notáři, jestliže zaměstnanec bude nadále pracovat pro jiné osoby pověřené notářským úřadem.

Jestliže před přeřazením nebo souběžně s ním zaměstnanec uzavře dohodu s jiným notářem o pokračování v práci.

Jestliže zaměstnanec přejde spolu s osobou pověřenou notářským úřadem na jeho nové pracoviště.

[...].“

- II Convenio colectivo estatal de notarios y personal empleado (druhá státní kolektivní smlouva notářů a notářských zaměstnanců) (BOE ze dne 16. září 2017)

Článek 50: „V případě ukončení pracovního poměru z důvodu přeřazení (jež vyžaduje změnu sídla) notáře nebo jeho pracovního volna z osobních důvodů má zaměstnanec nárok na odstupné, které v té době stanoví platné právní předpisy pro případ přeřazení nebo ukončení pracovního poměru z objektivních důvodů [které je v současné době stanoveno na 20 dní mzdy za každý odpracovaný rok, přičemž období kratší než jeden rok jsou

zohledňována poměrně na základě odpracovaných měsíců a celková částka nesmí přesáhnout výši 12 měsíčních plateb, v souladu s čl. 40 odst. 1 nebo čl. 52 písm. c) zákoníku práce], a to v závislosti na době, kterou tento zaměstnanec skutečně odpracoval u uvedeného notáře, který končí svoji činnost. Nárok na odstupné nevznikne, pokud nastane některá z následujících situací:

1. v případě dohody mezi notáři, pokud zaměstnanec bude i nadále pracovat pro jiné osoby pověřené notářským úřadem;
2. jestliže před přeřazením nebo souběžně s ním zaměstnanec z vlastního podnětu uzavře dohodu s jiným notářem o pokračování v práci, pokud notář, který tohoto zaměstná, uzná počet roků, které tento zaměstnanec odpracoval, pro účely vyplacení odstupného;
3. jestliže zaměstnanec přejde spolu s osobou pověřenou notářským úřadem na jeho nové pracoviště;

[...].“

- Rozsudky Tribunal Supremo (Nejvyšší soud, Španělsko) ze dne 15. prosince 2004 a ze dne de 15. července 2010.

Stručný popis skutkového stavu a původního řízení

- 1 Paní R.C.C, žalobkyně v původním řízení, byla od 7. února 1979 do 16. června 2017 zaměstnankyní notářského úřadu v obci Piedrabuena, přičemž pracovala pro jednotlivé notáře, kteří byli během tohoto období osobami pověřenými tímto notářským úřadem.
- 2 Dne 13. ledna 2016 převzala uvedený úřad paní M.O.L, žalovaná ve sporu v původním řízení. Dne 16. června 2017 obdržela paní R.C.C. písemnou výpověď od paní M.O.L., v níž bylo uvedeno, že její propuštění je založeno na hospodářských důvodech a že je neoprávněné, a v důsledku toho bylo vypočítáno odstupné.
- 3 Paní R.C.C podala žalobu k Juzgado de lo Social n.º 2 de Ciudad Real (Soud pro věci pracovněprávní a sociální č. 2 v Ciudad Real) z důvodu propuštění, kterou se domáhala, aby tento soud prohlásil propuštění za neplatné nebo subsidiárně za neoprávněné. Mimo jiné tvrdila, že při výpočtu dlužného odstupného se má vycházet z data, kdy začala pracovat na notářském úřadě, a nikoli z data, kdy začala pracovat pro paní M.O.L.
- 4 Juzgado de lo Social n.º 2 de Ciudad Real (Soud pro věci pracovněprávní a sociální č. 2 v Ciudad Real) žalobu rozsudkem ze dne 7. března 2018 zamítl. I když uvedený soud ve svém rozsudku uznal, že propuštění je neoprávněné,

konstatoval, že podle platné kolektivní smlouvy je datem, z něhož je třeba vycházet při výpočtu odstupného, datum 13. ledna 2016.

- 5 Paní R.C.C podala proti tomuto rozsudku odvolání k Tribunal Superior de Justicia de Castilla La-Mancha (Nejvyšší soud Kastilie- La-Mancha). Tento soud má pochybnosti o použitelnosti směrnice 2001/23/ES na projednávaný případ, pokud jde o rozhodující aspekt pro určení počtu odpracovaných roků, jež mají být zohledněny při výpočtu odstupného, a rozhodl se proto podat k Soudnímu dvoru tuto žádost o rozhodnutí o předběžné otázce.

Základní argumenty účastníků původního řízení

- 6 Žalobkyně kromě jiných žalobních důvodů uvádí, že datum, z něhož je nutno vycházet při výpočtu odstupného je datum 7. února 1979, zatímco žalovaná má za to, že relevantním datem pro tento účel je datum 13. ledna 2016.

Stručné odůvodnění žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

- 7 Předkládající soud vysvětluje, že ve Španělsku je notář úřední osobou pověřovanou notářským úřadem na základě výběrového řízení, která je však zároveň v postavení zaměstnavatele ve vztahu ke svým zaměstnancům, s kterými uzavírá pracovní smlouvy, na něž se vztahují všechny obecné pracovněprávní předpisy a unijní pracovněprávní předpisy, přičemž má povinnost zaregistrovat se v Régimen Especial de la Seguridad Social de Trabajadores Autónomos (zvláštní systém sociálního zabezpečení osob samostatně výdělečně činných - RETA). Notáři rovněž sjednávají se svými zaměstnanci prostřednictvím svých zástupců kolektivní smlouvy, a to do roku 2010 na regionální úrovni a od tohoto roku na státní úrovni.
- 8 Pokud notář opustí svůj notářský úřad, ať již z důvodu přeražení nebo odchodu do důchodu, musí jeho nástupce, který se může rozhodnout, zda bude i nadále vykonávat činnost ve stejných prostorách, uchovávat archív („agendu“) svého předchůdce po dobu 25 let, přičemž musí vydávat kopie a osvědčení úkonů vykonaných předchozím notářem, je-li o to požádán uživateli, a je obvyklé (přestože to není povinné podle zákona), že nová osoba pověřená notářským úřadem si ponechá zaměstnance a zařízení označované jako „veřejný úřad“. Neexistuje výslovné ustanovení právního předpisu nebo smlouvy, které by upravovalo postavení zaměstnanců v případě propuštění, s výjimkou případu přeražení notáře nebo jeho pracovního volna z osobních důvodů.
- 9 Předkládající soud má za to, že v projednávaném případě se jedná o objektivní propuštění z hospodářských důvodů – nevyplývající tedy z přeražení osoby pověřené notářským úřadem na jiný notářský úřad - , na které se bezpochyby použijí obecné předpisy týkající se této kategorie propuštění a v souvislosti se kterým je podstatné určit počet odpracovaných let, jež mají být zohledněny, bez ohledu na to, zda je toto propuštění oprávněné nebo neoprávněné, jelikož v obou

případech vzniká nárok na odstupné, které se počítá podle skutečné mzdy zaměstnance a počtu odpracovaných let, s určitými omezeními podle toho, zda je o propuštění oprávněné nebo neoprávněné.

- 10 Předkládající soud je toho názoru, že vzhledem k tomu, že zaměstnankyně pracovala nepřetržitě od 7. února 1979 pro jednotlivé notáře, postupně zastávající notářsky úřad v obci Piedrabuena, s kterými měla běžný pracovněprávní vztah, přičemž pracovala na stále stejném pracovišti předchozí osoby pověřené tímto notářským úřadem uznaly počet let, které odpracovala, a dne 13. ledna 2016 se její zaměstnavatelkou stala nová osoba pověřená tímto notářským úřadem, paní M.O.L, která převzala zaměstnance, jež pracovali pro předchozího notáře na tomto pracovišti, kde se uchovává agenda, se stejným věcným zázemím, ale která neuznala počet roků odpracovaných předtím žalobkyní, a která se rozhodla ji z hospodářských důvodů propustit, vzniká otázka, zda taková situace spadá do působnosti čl. 1 odst. 1 písm. a) směrnice Rady 2001/23/ES ze dne 12. března 2001 o sblížení právních předpisů členských států týkajících se zachování práv zaměstnanců v případě převodů podniků, závodů nebo částí podniků nebo závodů, v němž se uvádí, že tato směrnice se vztahuje „na veškeré převody podniku, závodu nebo části podniku nebo závodu na jiného zaměstnavatele, které vyplývají ze smluvního převodu nebo sloučení“.
- 11 Předkládající soud uvádí, že v případě, že se žalobě z důvodu propuštění vyhová a bude shledáno, že směrnice 2001/23/ES je použitelná na projednávaný případ, relevantním datem, od něhož se má počítat počet odpracovaných let pro účely výpočtu odstupného, bude v souladu s ustanoveními této směrnice datum 7. února 1979. Kromě toho připomíná, že podle vnitrostátních obecných pracovněprávních předpisů nejsou tyto zaměstnanci vyloučeni z působnosti pracovněprávních předpisů a že v kolektivních smlouvách (které v každém případě nemohou být v rozporu se zákonnými předpisy ani unijním právem) byla upravena jen situace vyplývající z ukončení smlouvy v důsledku přeřazení notáře na jiný notářský úřad.
- 12 Konečně předkládající soud poukazuje na to, že existuje jen málo vnitrostátních rozhodnutí týkajících se pracovněprávních vztahů mezi notáři a jejich zaměstnanci. Uvádí jednak rozsudek Tribunal Supremo (Nejvyšší soud) ze dne 15. prosince 2004, v němž tento soud s odkazem na jeden z článků Reglamento Notarial (notářský řád) z roku 1956 uvedl, že toto ustanovení je nutno považovat za „nutně zrušené, minimálně od vyhlášení zákoníku práce, jehož zrušovací ustanovení vedlo k tomu, že všechna ustanovení v rozporu s tímto zákonem jsou neúčinná. Mezi zvláštními pracovněprávními vztahy uvedenými v článku 2 přitom není pracovněprávní vztah zaměstnanců notářských úřadů a mezi důvody pro ukončení pracovního poměru uvedenými v článku 49 není ukončení činnosti zaměstnavatele, s výjimkou případu odchodu do důchodu nebo smrti, a případů, které vedou k ukončení pracovního poměru z objektivních důvodů v případech uvedených v článku 51 a článku 52 písm. c) zákoníku práce. To znamená, že nadále platí jen ustanovení uvedeného dekretu, která jsou slučitelná s právní úpravou pracovního poměru v zákoníku práce, a ustanovení týkající se ukončení pracovního poměru nespĺňují tuto podmínku. Kromě toho poukazuje na rozsudek

Tribunal Supremo (Nejvyšší soud) ze dne 23. července 2010, kde se uvádí, že právní povaha veřejné funkce, kterou vykonává notář, „nic nemění na jeho postavení zaměstnavatele, jestliže jsou splněny podmínky vyžadované čl. 1 odst. 2 zákoníku práce, což znamená, že musí plnit povinnosti, které pro zaměstnavatele vyplývají z pracovněprávních předpisů [...]“, ale ve kterém však bylo dále uvedeno, že „notář není držitelem souboru osobních a věcných prostředků, který by po převodu příslušného úřadu, kde vykonával svou veřejnou funkci, mohl vést k převodu podniku, jelikož jeho jednotlivé pověřování a následné přeřazení závisí na vládě státu, a rovněž se z něho nestává – z důvodu, že byl pověřen konkrétním notářským úřadem – držitel organizačního celku, kterým se tento úřad vyznačuje, ale pouze uchovatel agendy tohoto úřadu a prostý viditelný vedoucí a ředitel veřejné funkce, vykonávané na tomto úřadě, přičemž nejde o službu ve veřejném zájmu v užším slova smyslu.“